

ZBORNİK

-- SVEČENIKOV SV. PAVLA --
IN ZAJEDNIC S. J.

Letnik V.

Št. 5-6

Izhaja

1. dne vsakega meseca

Uredništvo in upravništvo
Gorica
Riva Piazzutta 18

V GORICI, 1. julija 1925

Izdaja Zbor svečnikov sv. Pavla. Urejuje Stanko Stanič, kurat
Tisk Zadrुžne tiskarne

ZBORNIK

SVEČENIKOV Sv. P. in ZAJEDNIC S. J.

Uredništvo :
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Izhaja :
1. dan vsakega meseca.

Cerkvene premičnine.

Vojska je mnogo uničila. Med drugim manjka našim cerkvam predvsem **oltarna oprava**. Pri tem mislim vse ono, česar potrebuje duhovnik pri službi božji in česar je treba na oltarju po kanoničnih predpisih.

Da bi se naročanje teh predmetov pocenilo in da bi ti predmeti res odgovarjali vsem predpisom, je „Zbor“ sklenil pozvati duhovščino, naj bi svoje potrebščine naročila pri „Zboru“ samem. Sobratje naj čimprej naznanijo svoje potrebe in zahteve „Zboru.“ Naznaniti je treba tudi plačilno zmožnost in rok za izvršitev. Če se bodo sobratje temu pozivu takoj odzvali, bo „Zbor“ vse to združil v eno naročilo pri eni in isti tvrdki. Seveda bo radi množine naročil tudi zahteval in dobil popust, ki pride vsem naročnikom sorazmerno v korist.

Da se pa ta nakup organizira je treba takoj sporočiti sledeče :

- 1) **Svečniki** — število, kvaliteta, visokost.
- 2) **Kelihi, monštrance, pikside** — število, kvaliteta.
- 3) **Amikti, albe, cinguli** — število.
- 4) **Plašči, štole, manipuli** — tri kvalitete, (delavnik - nedelja - veliki prazniki) liturgične barve. „Zbor“ priporoča za plašče tako zvane Bernardinske kazule v starocerkvenem slogu.
- 6) **Pluviali, dalmatike in veli** — barva, kvaliteta (kakor pri plaščih.)

Sobratje naj takoj pošljejo na „Zbor“ svoje naročilo. Ko bodo naročila zbrana, bo „Zbor“ organiziral skupen nakup, vendar pa bo še prej potom „Zbornika“ ali kakega drugega lista naznanil cene in kupne pogoje.

„Zbor“ je prepričan, da stori s to svojo akcijo sobratom veliko uslugo, ker se bodo na ta način lahko izognili različnim sleparijam in sitnostim, katerim posameznik, posebno pri sedanjem trgovskem poslovanju kaj lahko zapade.

Nadalje je „Zbor“ sobratom na razpolago z nasveti, načrti in tudi nakupom pri vseh nabavah lesenih predmetov, kakor klopi - spovednic - križevih potov itd.

Tudi posreduje „Zbor“ za različne slikarske potrebščine, n. pr. pri križevih potih, oltarnih slikah, bodisi pri nakupu barvoliskov ali pa pri ročnem slikanju potom dobrih slov. umetnikov.

Vsa naročila in pisma je takoj nasloviti na

„Zbornik“

Gorica, Riva Piazzutta šte. 18.

Nabava novih orgelj.

Bliža se čas, ko se bo treba pobrigati za nabavo novih orgelj za naše od vojne porušene cerkve, ki bodo v doglednem času zopet vzpostavljene. Ker niso vse cerkve enako velike in tudi nimajo vse cerkve enako velike vsote od države določene za nakup novih orgelj, bo pač najbolje, če postavimo v pregled tri modele orgelj razne velikosti; od teh treh modelov naj si potem vsako cerkveno predstojništvo izbere onega, ki mu najbolj ugaja in kterega si upa plačati.

I. Model A, za srednje cerkve, 6 registrov.

1. Pedal 16 čevljev.
2. Pedal 8 čevljev.
3. Oktava 4 čevlje (skupno z principalom za fortissimo).
4. Flavta 8 čevljev (za piano).
5. Vox coelestis 8 čevljev (za pianissimo).
6. Pleno, 2 in dve tretjini čevlj. dvakratno.

II. Model B, za velike cerkve, 8 registrov.

1. Pedal 16 čevljev.
3. Principal 8 čevljev.
3. Oktava 4 čevlje (skupno s principalom za fortissimo).
4. Flavta 8 čevljev (za piano).
5. Flavta 8 čevljev.
6. Salicijonal 4 čevlje.
7. Vox coelestis 8 čevljev.
8. Pleno, 2 in dve tretjini čevlj. dvakratno.

III. Model C za velike župnije, 12 reg. z 2. manual.

I. manual.

1. Pedal 16 čevljev.
2. Pedal 8 čevljev.
3. Principal 8 čevljev.
4. Oktava 4 čevlje.
5. Flavta 8 čevljev.
6. Gamba 8 čevljev.
7. Salicijonal 4 čevlje.
8. Vox coelestis 8 čevljev.
9. Pleno 2 in dve tretjini čevlj. trikratno.

II. Manual.

10. Bordon 8 čevljev.
11. Principalino 4 čevlje.
12. Viola 8 čevljev.

Našteti so seveda le pojoči registri, ker le ti pridejo v poštev. Zraven navedenih registrov so pri vsakem modelu še pridjani mehanični registri, kakor: superoktavna zveza, pedalna zveza, piano, mezzoforte, forte in ukinjevalec (Auslöser) in pri Modelu C tudi Crescendo in Decrescendo (Rollschweller). Cene so pri raznih firmah različne. — Podpisane so poslale naznanilo cen sledeče trdke, ki jih je smatrali za solidne in zanesljive:

1. Trvdka: Ivan Kacin, Gorica, Piazza Tommaso (Placuta) N. 29.

Za model A cena: 18.000 L.

Za model B, igralnik spredaj, cena: 24.000.— L.

Za model C, igralnik spredaj, cena: 42.000 L.

2. Trvdka Vincenzo Mascioni, Cuvio (Como).

Za model A, cena: 18.000.— Lir.

Za model B, igralnik spredaj, cena: 24.000 L.

Za model C, cena: 36.000.— Lir.

3. Trvdka Natale Balbiani & Comp. Milano, Via Padova N. 13.

Za model A (pa samo 5 registrov) cena: 15.000.— Lir.

Za model B (7 registrov, dva manuala) cena: 25.700 L.

Za model C (10 registrov, dva manuala) cena: 40.000 L.

4. Trvdka Beniamino Zanin & Figli, Camino di Codroipo.

Za model A cena: 18.000 L.

Za model B cena: 24.000 L.

Za model C cena: 37.000 L.

5. Trvdka Gebrüder Rieger, Jägerndorf, Schlesien, Rep. Čehoslovaška.

Zastopnik Carlo Chiappani, Trento, Salita ai giardini N. 4.

Za model A cena: Kč 30.000 (kron čeških) zraven še prevoz Kč 1.500 in carine Lir 32 za vsaki kvintal.

Za model B cena: Kč 35.980 in prevoznina še Kč 2.000 in carina Lir 32 za vsaki kvintal.

Za model C cena: Kč 54.890, prevoznina Kč 3000 in carina Lir 32 za vsaki kvintal.

Pisal sem tudi drugim nemškimi, italijanskimi, avstrijskimi in češkimi trvdkam; nekatere mi niso sploh odgovorile, druge pa so tako drage, da ne pridejo v poštev.

Cerkvena predstojništva naj stopijo sama v stik z ono firmo, ki jim najbolj konvenira. Firmi je treba naznaniti dolžost, širino in višočino kora ter volumen cerkve; zlasti treba omeniti, ali je v fasadi cerkve okno, kterega bi orglje zakrile. Glede dispozicije moram omeniti, da se lahko tudi kaj malega spremenijo, vpoštevaje lokalne razmere. V bistvu je treba pač paziti na to, da namen orgelj je spremljevanje petja; zato morajo biti v vsakih orgljah registri za pp. p. mī. f. in ff. Že model A ustreza vsem tem potrebam, pa tudi pri modelih B in C sem se bolj oziral na orglje kot spremlja-joč inštrument in manj na orglje kot solo-inštrument, kar se tudi popolnoma ujema s pravili sv. Cerkve.

Vinko Vodopivec.

Leop. Cigoj.

Marijine družbe.

Iz zapisnika o 4. sestanku voditeljev Marijinih družb, ki je bil v Gorici dne 23. aprila 1925.

1. *Poročilo vodstva o razvoju Mar. družb v letu 1924.* — Z Marijino pomočjo in z izredno požrtvovalnostjo č. sobratov voditeljev kakor tudi družb samih, smo izvedli program, ki smo si ga bili začrtali za marijansko leto na lanskem sestanku. Jubilejno leto Marijinih družb nam je prineslo celo vrsto skrbno organiziranih, lepo uspešnih slovesnosti. Te prireditve so zbudile med ljudstvom novo zanimanje za Mar. družbe. Tudi so pripomogle družbam do zaželenega večjega ugleda. Marijanska ideja se je nanovo poživila in okrepila.

Večji shodi so bili: V Studenem ob 25letnici deklishe Mar. družbe za postojnski dekanat: na Suhorju ob 25letnici tamošnje Mar. dr. za trnovski dekanat. Tega shoda se je udeležilo tudi nekaj družb s Tržaškega. — Dva veličastna marijanska praznika — ob prvem sprejemu in ob blagoslovu zastave — je videl Dornberg. Prihitele so na te slavnosti vse družbe iz šempeterskega in mnoge iz črniškega dekanata. Prvega praznika se je udeležil sam Prezvzišeni in 25 duhovnikov. — Svoj redni letni dekanijski shod pa so imele družbe šempeterskega dekanata na Mirenskem Gradu. — Sijajna je bila prireditev v Komnu — pri Mariji Devici oberšljanski. Ta slovesnost je imela namen, zbuditi k življenju kraške Mar. družbe in omiliti marijansko idejo kraškemu ljudstvu. Očividno pa so tam tla zares trda kakor v Brdih in ponekod v gorah. Doslej še nismo uspeli. Začeti bo treba pri materah in pri otrocih. — Družbe iz tolminskega in kobariškega dekanata so se korporativno udeležile evharističnega kongresa v Tolminu in imele ob tej priliki posebno zborovanje. — Na 25letnico Mar. družbe v Kamnjah so pohitele skoro vse družbe črniškega dekanata. Cela marijanska družina pa se je poklonila svoji Materi in Gospe na kongresu v Logu. Kongresa se je udeležilo tudi lepo število Mar. družb iz tržaške škofije. Navzoč Prezvzišeni, 80 duhovnikov in okrog 5000 Marijinih otrok.

In uspehi? Delo je rodilo sadove. Upanje, ki smo ga stavili v te prireditve, nas ni varalo. Ti veliki shodi niso bili le gole, zunanje manifestacije, ampak so blagodejno vplivali tudi na razvoj in notranjo okrepitev Mar. družb.

Podrobni statistični pregled priobčimo prihodnjič; iz zbranih poročil pa razberemo to dejstvo: — Razvoj Marijinih družb sicer ne izkazuje velikih skokov — tega v težkih povojnih razmerah pri tako resni in pu svoje dovolj strogi organizaciji niti ne pričakujemo — napredujemo pa vsekako. Lani je poglaval na marijanskem drevesu nekaj prav krepkih mladik: Dornberg, Ukve, Št. Viška Gora, Vrtojba. Tudi glede mladeniških Marijinih družb moremo ugotoviti veselo dejstvo, da se je vendar le posrečilo obuditi nekaj prerokov iz kamnija: v Vrtojbi, v Knežaku, v Štjaku, Pridni in stanoviti so ostali kongreganisti v Idriji in na Gohčah, v Ukvah pa se pripravljajo za vstop v Ma-

rijino družbo. — Tudi klic po Marijinih družbah za žene ni ostal brez odmeva. Ustanovljena je bila Marijina družba v Vipavi, pripravljala pa se še v Ukvah, v Tolminu v Volčah, na Suhorju, v Breginju. Povsod se je priglasilo prav lepo število žen; nikjer pod 30, v Tolminu celo okrog 200. Vsekako zelo veselo oznanilo. Marijanska ideja zadobiva sicer polagoma, vendar konstantno vedno več tal med ljudstvom. Zelo bi si želeli še dijaške Mar. družbe ter družbe za gospode v Gorici. Te družbe bi nudile najkrepkejšo moralno oporo celi deželi. Upajmo, da pridemo kmalu tudi do teh kongregacij.

Debata: Sobr. Gregorec poudarja potrebo in pomen kongregacije za učiteljsčnike v Tolminu. Sobr. Stanič pojasni zadevo; se težave od strani šolskega vodstva. Tudi so tolminski gospodje preobloženi z delom. Želja zbora pa se vsekako sporoči v Tolmin. Sobr. Fr. Črnigoj meni, da bi bilo dobro če bi bile dijakinje včlane vse pri dekliskih družbah po deželi, v Tolminu bi pa vsaj mesečno prejemale sv. zakramente in se morda privatno shajale. Čutili bi tako več duha skupnosti in dolžnost, da tudi nekaj več storijo za svojo duhovno spolnitev. Ideal to seveda ni, ker se brez posebnega vodstva vezi le prerade zrahljajo. Nekaj bi se morda pa le doseglo tudi na ta način.

2. *Važnost institucije dekanijskih voditeljev.* Ta institucija je prevažen člen v organizaciji vodstva Mar. družb. Izevedena je na celi črti in ponekod vrlo dobro fungira. Dekanijskim voditeljem, so odkazane zelo važne naloge. Naj opozorim le na nekatere točke pravilnika. Točka 1. »Vsaka dekanija imej vsako leto eno marijansko konferenco«. Take konference so bile lani skoro povsod in so prepotrebne, ako nam je napredek Mar. družb resno pri sreju. Praksa to potrjuje. Lepo priznava to neki dekanijski voditelj v svojem letnem poročilu, ko trdi, da je bilo lansko leto za njegov okoliš zlasti še zato važno in blagoslovljeno, ker so imeli posebno marijansko konferenco.

Točka 6. »Glavna skrb dekanijskih voditeljev pa bodi, da imajo vedno dobro v razvidu stanje in vodstvo kongregacij svoje dekanije, a jih varujejo propadanja in hiranja ter drugih napak. Če zazapijo, da katera kongregacija ni v redu, da hira in propada, naj sami vmes posežejo ali naznanijo to osrednjemu vodstvu, s katerim naj bodo vedno v živahnem stiku.«

Točka 8. »Vsaki dve leti naj obišečijo vse kongregacije svoje dekanije...«

Točka 9. »Dekanijski voditelj naj ne nastopa toliko kot nadzornik, ampak bolj kot družbin svetovalec in pomočnik. Ima naj kratko sejo s predstojništvom, pri kateri spozna stanje družbe; pregleda naj družbene knjige in če je mogoče, naj ima nagovor družbenikom. Opozori naj jih na morebitne napake in pomanjkljivosti, pohvali kar je dobrega ter jih v dobrem potrdi in poživlji. Če je mogoče, naj pomaga tudi pri spovedovanju družbe. Tu naj pohvalno omenim, da se v ljubljanskih dekanatih vizitacija po dek. voditeljih skoro redno vrši, medtem ko čutimo pri nas mnogo težav. Pri nas je institucija še nova, tam je bila že davno izpeljana in dobro funkcionira. Tako je n. pr. sobr. dekan dr.

Kržišnik izmed sedmih družb svojega dekanata šest obiskal, sedmo pa večkrat spovedal. *Izredni spovednik* je pri Mar. družbah od časa do časa zelo zaželen in morda celo potreben. Zato naj bi ne delala nikjer in nobenemu voditelju težav točka 10.: »Voditelji Mar. družb naj dekanijskega voditelja SAMI povabijo na pomoč, ker sprememba govornikov družbi dobro dene in ker je s tem njim samim delo olajšano. Ako pa dekanijski voditelj takega povabila ne dobi, naj se povabi sam. Za pot in trud naj se mu da mala odškodnina iz družbene blagajne.« Umevno je pa samo po sebi, da se nihče rad ne sili, ampak pride raje na povabilo. V korist predobri in velevažni stvari imejmo to vedno pred očmi. Saj ne gre za kakšno subordinacijo, pač pa za medsebojno podporo, ki naj temelji na *bratovski ljubezni in iskrenem zaupanju*. Vsi smo eno in vsi hočemo eno: Zboljšanje našega ljudstva potom Mar. družb. Zato storimo z veseljem vse in žrtvujemo vse, da si vzgajimo boljšo kvaliteto kristjanov.

Debata, Sobr. I. Zdravlič: Da bo dekanijski voditelj laže dobil priliko za agitacijo in za spovedovanje Marijinih družb, naj bi po potrebi ta dan dotični voditelj prevzel oskrbo njegove duhovnije. Sobr. *Godnič* meni, da je dekanijskemu voditelju, če že ne nemože, pa vsaj zelo težko, da bi se sam povabil na vizitacijo. Organizacija Mar. družb z organizacijo vodstva vred je institucija *prostovoljcev* in zato naj se dotični passus črta iz pravilnika. Sobr. *dr. Mirko Brumat:* Če hočemo, da bodo Mar. družbe zares uspevale, je nujno potrebno, da imajo dekanijski voditelji tudi to pravico, da smejo sami naznaniti vizitacijo te ali one družbe, sicer obstoji nevarnost, da bi ktera družba vsled zanikarnosti ali nespretnosti voditelja začela hirati in propadati, kar pa škoduje večkrat *celi okolici*. Temu mnenju se je pri glasovanju pridružil ves zbor. — Sobr. *Koller* želi pojasniti glede pravil za ženske Marijine družbe. Velikega formata pravil ni več dobiti. Sobr. *Cigoj* obljubi, da bo tozadevno posredoval pri pisarni v Ljubljani za nov natis, sicer pa natisnemo sami.

3. *Delovni program za leto 1925.* Parola letošnjega leta bodi — *poglobitev*. In sicer vsestranska, da utrdimo in ohranimo one družbe, ki obstoje, da jim priborimo potrebnega ugleda in jih obvarujemo pred razpadom. Kajpada velja še zmirom: Na široko — hkrati pa tudi na *globoko*.

a) Skrb za *poglobitev duhovnikov* v problem Marijinih družb. Večkrat čujemo pritožbe, da je krivda tudi na naši strani; ako družbe ne morejo v življenje ali da obstoječe le životarijo, je temu premnogokrat kriva naša nevednost, še bolj pa nespretnost. *Qualis rex — talis grex*. Zato poglobitev! *Marijanske konference*, dobro organizirane in resno vzete, nam lahko mnogo pomagajo. Zato povsod v življenje z njimi!

b) Za *poglobitev notranjega življenja v družbah* pa najbolje poskrbimo z *duhovnimi vajami*, bodisi posebej. Pohvalno bodi tu omenjeno, da mislijo na Pivki na zaprte duhovne vaje v zavodu šolskih sester v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Moderno dušno pastirstvo se jih vedno bolj poslužuje in dosega z njimi velike uspehe. Priča Belgija, Holandska, Nemčija. Ravnokar so odprli tudi č. oo. družbe

Jezusove v Ljubljani dom za duhovne vaje. Oskrbimo našim družbam vsaj navadne duhovne vaje v domači cerkvi. Kjer bi ne bilo mogoče dobiti gg. misijonarjev ali zunanjih pridigarjev, naj pa sosed sosedu pomaga. *Z dobro voljo* se da mnogo doseči.

c) Za *pouk predstojništev* prirejajmo *enodnevnje tečaje* po dekanatih ali okrožjih. Resno moramo misliti na to, da si vzgajimo zares razumnih, vestnih in značajnih pomočnikov in pomočnic pri vodstvu družb. Predstojništvo bi moralo biti povsod toliko vzgojemo, da bi moglo v slučaju pomanjkanja ali spremembe duhovnika vsaj za silo vzdržati družbo pri življenju. Torej *več šole* odbornikom in odbornicam, ker vzgojeni vodniki nam ne padajo z nebes. — Pouk na tečajih si lahko voditelji med seboj porazdelijo, ker je pri danih razmerah skoro izključeno, da bi ga mogli povsod prevzeti člani osrednjega vodstva — razen morda v tednu. Čl. dekanijski voditelji naj vzamejo s svojimi tovariši tisto vprašanje čimprej v pretres in naj potrebno ukrenejo.

4. Na predlog osrednjega vodstva se je zbor zedinil na to, da bodi letošnja *skupna*, četudi ne strogo obligatna, *prireditev jeseni na Sv. Gori*. Dan in program se še določi in pravočasno objavi.

Močno pa je želeli, da bi bila tudi letos v vsakem dekanatu ali okrožju ktera *večja skupna prireditev*. Do sedaj je naznanjena taka prireditev v Drežnici za kobariški in tolminski dekanat. Vivant sequentes!

Debata: Sobr. A. Češornja: Ker bo koncem junija cerkev na Sv. Višarjah posvečena in prenesena čudodelna podoba v svetišče bi bilo želeli večje marijanske prireditev na Sv. Višarjah. — Zbor naprosi sobr. Češornjo, naj tak shod za tamošnjo okolico organizira. Dan in program naj pa javno razglasi, da se tega shoda lahko udeležijo tudi one družbenice, ki bi želele še letos poromati na Sv. Višarje. Gg. voditelji so pa naprošeni, da na to že sedaj opozore svoje družbe. Sobr. *Filipič* bi si želel večjega shoda na Barbani. Tako skupno romanje bi dobro vplivalo tudi na furlanska dekleta, kjer ni Mar. družb. — Ostanemo pri Sv. Gori. Kdor želi, pa naj ali sam v svojo družbo priredi romanje na Barbano, oziroma naj se pridruži tržaški Marijini družbi, ki skoro vsako leto roma na Barbano. Pojasnila dobi pri sobr. Fr. Guštinu — Nova Sv. Anton — Trst.

5. Pri predlogu osrednjega vodstva, da naj pridno podpiramo tudi prosvetna družba, zlasti pa še tam, kjer Marijine družbe ne morejo dobiti tal, ker bomo potom društev polagoma prišli tudi do Mar. družb, so se pojavila nekatera nesoglasja. Po kratki debati je zbor z odobravanjem sprejel predlog vodstva in se odločno izrekel za medsebojno podporo s Prosvetno zvezo. Podrobno debato o razmerju med Mar. družbami in prosvetnimi društvi pa je predsednik odklonil, ker smo hoteli na sestanku obravnavati strogo interne zadeve Mar. družb in zato nismo vabili na zborovanje še posebej zastopnikov Prosvetne zveze. Po potrebi naj bi se o tem razpravljalo na posebni enketi zastopnikov obeh organizacij.

6. Sobr. *Švara* poda svoj referat: »Kam z do-raščajočimi dečki«. Sprejet z velikim aplavzom.

Pri debati so bili napravljene sledeči sklepi: Aktualni referat naj objavi »Voditelj Mar. družb«. Zbor sprejme predlog sobr. Filipiča, da naj vodstvo sklêe letos voditelje še enkrat na sestanek. Takrat naj se postavi na dnevni red tudi debata o tem referatu, ki ga bodo sobratje prej čitali v Voditelju in bodo na debato bolj pripravljene. Več navzočih si želi takrat večje udeležbe od strani voditeljev. Sobr. Cigoj pojasni, zakaj nas je danes le 18: Pred osmimi dnevi je bil občni zbor K. T. D., mlajši gospodje pa so danes na Sv. Gori. S sestaikom pa nismo mogli več odlašati. Godnič želi, naj bi bil tak sestanek v večjem kraju na deželi, kjer bi se gospodje posvetili edino razgovoru o zadevah Mar. družb in bi jih ne motile in od zborovanja trgale razne poti na oblastva, urade itd. — Predlog je pač težko izvedljiv. Zaradi jedra, ki ga vsčbuje, bodi vendar semkaj postavljen.

7. *Izdaja novega družbenega molitvenika z obširnejšim pravilnikom.* Zaradi pozne ure sobr. Godnič ne more podati obširnega poročila o pravilniku. Tema se odloži za prihodnji sestanek. Govornik ugotovi: Nov molitvenik nam je potreben, ker je »Marijin družbenik« v zadnji izdaji zelo okrnjen in vendar drag. Tudi je že skoro pošel. K. T. D. v Gorici je pripravljeno, da knjižico založi. Na poročevalčev predlog sklene zbor sledeče: a) Molitvenik izdamo, in sicer obširnejšega kot je sedanj; b) v odsek, ki naj izdajo oskrbi, se izvolijo sobr. Cigoj, dr. Brumat in Godnič. Sobr. Rejec Ivan se naprosi, da knjigo pregleda, zlasti glede pravilnosti jezika; c) odsek naj že na prihodnjem sestanku podrobno poroča o načrtu za novo knjigo.

Ob tej priliki se je sprožila tudi debata o molitveniku za otroke: »Oče naš«. Zbor obžaluje, da zaradi raznih težkoč niso bile pri prvi izdaji upoštevane tudi želje voditeljev Marijinih vrtcev, da naj bi namreč knjižica nudila vsaj v obliki uvoda nekaj navodil in drobtinic za Marijine vrtce. K. T. D. v Gorici se naproša, da blagovoli te želje upoštevati pri drugi izdaji. Po možnosti si želimo jašnejših in debelejših, četudi manjših črk. Ako bo knjižica za 50 stotink dražja, to še ne bo preveč.

8. Sobr. dr. Mirko Brumat poroča o veliki potrebi *dobrodelne organizacije*. Naznani, da jo namerava zasnovati Prosvetna zveza *kot odsek* v svoje področju. Sodelovale pa naj bi vse krščanske organizacije. Drugi si žele za dobrodelnost *samostojne* organizacije istotako s sodelovanjem vseh kršč. organizacij. Po živahni debati se zbor zedini na sledeče resolucije: a) Organizacija dobrodelnosti nam je nujno potrebna in zato ustanovitev toplo pozdravljamo. b) Po vzorcu drugih dežel naj se tudi pri nas zasnuje *kot samostojna* organizacija. Vsekako se osnuj ta organizacija na strogo verski podlagi in bodi nekaka vez, ki bo družila vse krščanske organizacije in sploh vse kršč. ljudi v deželi. c) Forma naj se določi na posebni enketi, na katero naj se povabijo zastopniki vseh kršč. organizacij. d) Da si organizacija pridobi splošno zaupanje pri ljudeh, naj se v vsaki duhovnjiki tudi duhovnik pritegne v dobrodelni odsek.

Ob 1. uri pop. so se zborovalci razšli z željo, da se letos še enkrat, in sicer v večjem številu zberemo na posvetovanje o zadevah Marijinih družb.

Kongres za proučavanje vzhodnega bogoslužja.

Lansko leto se je na Velehradu sklenilo, naj se letos v Ljubljani priredi poučni tečaj o vzhodnem bogoslovju. Ko so se pričele prve priprave za tak tečaj, se je že prijavilo toliko odličnih predavateljev, da se bodo dejanski zbrali prvi inozemski strokovnjaki; zato se je morala prireditev bolj široko zasnovati. Na izrečno željo inozemskih strokovnjakov se je sklenilo, naj se v Ljubljani priredi mednarodni znanstveni kongres obenem s poučnim tečajem o vzhodnem bogoslovju. A tudi po tem načrtu se je kongres pripravljaj bolj skromno in tiho. Iz inozemstva so se vabili v prvi vrsti strokovnjaki; iz naše države se je pričakovala skromna udeležba na takem strokovnjaškem kongresu, ki po svojem znanstvenem značaju ne more imeti velike privlačnosti za širše kroge. Toda dejanski uspeh je daleč presegel vse pričakovanje.

Iz inozemstva se je prijavilo nad 50 udeležencev, med temi trije škofje. Najštevilneje bodo zastopani Čehi (nad dvajset) z olomuškim nadškofom Prečanom na čelu; jako častno bodo zastopani tudi Francozi in Poljaki. Iz naše države se je prijavilo nad 150 udeležencev; Hrvatje bodo jako častno zastopani. Vseh udeležencev bo nad dve stot. Še enkrat opozarjamo, da se morajo prijaviti tudi tisti domači udeleženci (iz Ljubljane in od drugod), ki si bodo sami preskrbeli hrano in stanovanje.

Za širše občinstvo bodo naslednje prireditve:

V *nedeljo 12. julija*: Ob pol 9: Uvodni cerkveni govor (stolni cerkvi; lavantiški stolni dekan dr. I. Tomažič). — Ob 9: Slovesna maša po vzhodnem obredu (v stolni cerkvi). — Pop. ob 3: Cerkevni govor (P. Valerijan Učak) in litanije (v stolni cerkvi). — Ob pol 5: *Akademija v proslavo sv. Cirila in Metoda*. S sodelovanjem pevskega društva »Ljubljana«. Slavnostni govor, petje, deklamacije in pozdravi. Podrobnejši program se bo še objavil. Zvečer: Predavanje s skioptičnimi slikami iz življenja in delovanja sv. Cirila in Metoda.

V *torek zvečer* predavanje s skioptičnimi slikami iz Rusije.

V *sredo zvečer*: Zaključna pobožnost v stolnici s cerkvenim govorom.

Za *inteligenco* bodo slovenska in hrvatska predavanja v ponedeljek, torek in sredo ob treh popoldne. Dopoldne bodo predavanja za duhovnike in akademsko izobražene laike.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na naslov: Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, Ljubljana, Rožna ulica 11.

Koristni migljaji.

Zvonovi.

Na vloge gledé zvonov je podpisani prejel od Kamisarijata v Treviso z dne 6. maja št. 8216 sledeči ne za vse povoljni odgovor:

»In risposta alla lettera della S. V. in data 30 aprile corr. a. comunicasi che effettivamente questo Commissariato riprenderà quanto prima la fusione delle campane destinate a paesi delle nuove Provincie.

Si fa presente però che verrà provveduto alla fusione delle sole campane che risultino distrutte da dirette operazioni da guerra facendo invece esclusione di quelle asportate dagli austriaci.

Di tali accertamenti, per la zona delle Venezie Giu'le, è incaricata la Sezione Autonoma del Genio Civile di Gorizia »Ufficio Ricostruzioni«, al quale, se del caso, potrà rivolgersi codesta Fabbrica.« Il Commissario: podpis nečitljiv.

Sedaj je zadeva jasna. Vivali se bodo zvonovi samo za tiste vasi, kjer so zvonovi trpeli škodo vsled neposrednih vojnih operacij. Od bivše Avstrije rekvirirani zvonovi so za enkrat izključeni. Ugotovitev, da li so bili zvonovi ubiti vsled vojne ali rekvirirani, je poverjena Vzpostavitevemu Uradu v Gorici.

Na vsak način pa bo treba poskrbeti, da dobé tudi one cerkve svoje zvonove, katerim so bili po Avstriji odvzeti. Malo dljé bo treba počakati in nevstrašeno si prizadevati, dokler ne pridemo do vseh svojih pravic! *Fr. Švara.*

Duhovne vaje.

Letos se bodo vršile za slov. duhovnike goriške škofije v velikem semenišču v Gorici od 15—18. septembra duhovne vaje pod vodstvom patra jezuita. Naj bi bile vir nove milosti in moči, ki nam je v teh časih tako krvavo potrebna!

Miloščina za sv. maše.

V goriški nadškofiji je miloščina za navadne neoznanjene maše 6 kr. Za oznanjene in določene maše more in sme duhovnik več zahtevati.

Iz Zbora.

Smrtna kosa.

Zopet dva sveža grobova! Josip Hren in Miklavž. Sedej sta šla k Gospodu po svoje plačlo. Poslednji je bil že dalje časa bolan, a vendar je v današnji stiski opravil za celega moža. Josip Hren je bil pa dolgoletni kaplan na težki podmelški fari. Bog jima bodi plačnik, mi pa spominjajmo se jih v molitvi.

Nekaj tolažbe.

Dve dobljeni opciji in dve novi maši — to so v zadnjih mesecih trpljenja in žalosti veseli dogodki. Dva hrasta — mons. M. Arko in dekan Ivan Kunšič — sta dobila pravico živeti med nami in delati

za nas. Dve mladi, a krepki sadiki je Gospod posadil v naš vinciograd — novomašnika Božo Čačić in Viktor Stanič gresta letos duše past. Vsem štirim sobratom naše častike!

Naše cerkve.

Počasi se dvigajo iz razvalin naši božji hrami po deželi. Med prvimi stoje Štandrež, Renče, Podgora, Opatjeselo, Kanal, Bovec, Tolmin Sv. Lucija. Počasi se dvigajo iz razvalin Gradišče, Vrtojba Števerjan, Podsabotin, Pevmaš Solkan in še katera tu pa tam. Veliko jih pa še vedno čaka vstajenja.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Slovenci smejo biti ponosni, da se je med Slovenci najprej osnovala prva večja verska družba za širjenje in pospeševanje vzvišene ideje vesoljnega cerkvenega edinstva. Škof Slomšek je l. 1851. ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda, ki je za to idejo vnela ne samo Slovence, marveč se je razširila tudi daleč zunaj slovenske domovine. Delovanje Slomškove bratovščine še v večjem obsegu nadaljuje Apostolstvo sv. Cirila in Metoda s središčem na Velehradu; središče za Jugoslavijo pa je v Ljubljani. Svetovna vojska in veliki prevrati po svetovni vojski so ovirali delovanje te verske družbe, z druge strani pa so prav ti velkanski boji in prevrati dokazali, kako potrebna je ideja, ki jo zastopa in širi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Po vsem svetu se budi prepričanje, kako potrebna je sprava in edinost med krščanskimi cerkvami. Znano je, da je papež miru Benedikt XV. z veliko gorečnostjo priporočal delovanje za cerkveno edinost in da je za znanstveno proučevanje tega vprašanja ustanovil poseben znanstveni zavod. Sedanji papež Pij XI. pa je že večkrat izjavil in z dejanjem dokazal, kako želi, da se delovanje za krščansko edinost poglubi in razširi. A ne samo katoliška Cerkev, marveč tudi protestantske cerkve se v nemajo za idejo vesoljnega krščanskega edinstva.

Ne more se tajiti, da je ideja vesoljnega krščanskega edinstva važna posebno za nas, ki živimo ob meji krščanskega Vzhoda. Ideja krščanskega edinstva je tako važna in tako vzvišena, da nas ne smejo zbegati niti politični boji, niti druge neugodne razmere. Vprav te razmere še bolj dokazujejo, kako važna in potrebna je ideja krščanskega edinstva. Gotovo ni brez pomena, da je med Slovenci in Hrvatji ta ideja v zadnjih letih zopet napredovala in se poglobila. Zanimivo je, da je ta ideja tudi med plemenitejšimi Srbi in Rusi našla dohpre prijatelje. Celo srbski dnevnik »Samouprava« z dne 21. junija priznava važnost Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

Iz krščanskega sveta.

Reforma italijanskega civilnega prava.

»Osservatore Romano« prinaša dne 3. julija poročilo o predstoječi reformi italijanskega civilnega prava. Članek poroča o katoliških zahtevah, ki se tičejo izboljšanja sedanje zakonodaje. Zahteva se odstranitev vseh ovir za dedno pravo redovnikov. Za preureditev zakonskega prava se stavijo ti-le zahtevki: civilni zakon ne sme biti obvezen za krščene. Država mora od cerkve veljavno sklenjen zakon tudi smatrati za veljaven. Italijansko civilno pravo mora smatrati neveljavnim vse zakone, ki so po božjem in cerkvenem pravu smatrati neveljavnim. Država ne sme dopustiti zakonov onih krščenih, ki po cerkveno katoliškem pravu ne smejo sklepati zakona.

Sv. Frančišku Asiškemu

bodo na trgu S. Giovanni in Laterano postavili spomenik. Prihodnje leto bo vsa Italija slavila 700letnico njegove smrti

Reška škofija.

Ustanovljena je od sv. očeta z apostolsko konstitucijo z dne 25. aprila 1925, ki so jo objavili 2. maja t. l. S to konstitucijo je bil določen tudi na grobo njen krajevni obseg. Od slovenskih župnij bodo spadale pod njo župnije Prem, Trnovo in Knežak. Škof še ni imenovan. Škofijo upravlja benediktinec Izidor Maria Sain.

Slovenske revije.

„Prerod“.

Izšla je 7. številka. Vsebina: Priprava ali oprema za ohranitev hrečalkoholnih pijač. Beseda k javni vzgoji naroda. Na žalostno pot. Zaužijamo več sadja. Listek: Vizija na smrt obsojenega; Pod drobnogledom; Naš pokret; Dopsis; Drobiž; Slovestvo; Šaljivo in še kaj. List ima prilogo »Zdravje«: Higiena in denar (med. Bojan Pirc), Boj proti legarju (dr. B. Küssel), O malariji (med. A. Lutman), Vročica, O oskrbi umobolnih (dr. Göstl), Klic po zdravju (Vl. Pfeiffer), Križem po Sloveniji, Drobiž. — Prerod s prilogo »Zdravje« izhaja prve dni vsakega meseca in stane 25 dinarjev.

„Slovenski učitelj“.

Glasilo jugoslovanskega krščanskega učiteljstva: Vsebina št. 7. in 8.: Ad rem (k stvar.) J. M. — Vzgoja otroka v osebnost. Dr. Fran Jeré. — Vzgojna vrednost fizike. Mileron. — Učiteljevo izvenšolsko delovanje. Stanko Tavželi. — Kultura in književnost. — Društvena in stanovska kronika. — List izhaja mesečno, stane letno 30 Din in se naroča pri upravi Jenkova ulica 6.

„Čas“.

Znanstvena revija »Leonove družbe«. Zvezek 5. Vsebina: I. Razprave: Dr. A. Ušeničnik: Tomaž Akvinski; dr. Angela Piskernikova: Razvojno zgodovinsko pojmovanje cvetnega odevala in perianta; dr. Lovro Sušnik: Belgijsko šolstvo. II. Iz kulturnega življenja: L. Pitamic; † Dr. Ivan Žolger; filozofija: Fr. Veber, Etika (Ušeničnik); verstvo; zgodovina: umetnost; publicistika; narodopisje; iz revij. — Izhaja kot dvomesečnik. Naročna Din. 60. Uprava v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

„Zbornik za umetnostno zgodovino“.

Peti letnik slovenske znanstvene revije pomeni v današnjih razmerah majhen jubilej. »Zbornik za umetnostno zgodovino«, ki je vsled požrtvovalnosti svojih sodelavcev in pa vsled naklonjenosti nekaterih zvestih podpornikov pravkar izdal dvojno številko svojega petega letnika, je proslavil ta jubilej s popolnoma novo, zelo okusno opremo. Tiskan je na močan papir z novo račo-antikvo (po načrtu prof. Kleukensa) in prinaša reprodukcije v tekstu tako da kot enoten tiskarski produkt napravlja izredno ugoden vtis. V prilogi prinaša Groharjevo krajino »Gerajte« v trobarvnem tisku. Vsebina je zelo mnogovrstna in vsestransko zanimiva. Viktor Steska objavlja članek o ljubljanskih baročnih kiparjih (13 slik), v katerem obravnava dela Cusse, Misleja, Pozza in Contierija; članek bo izhajal v celem letniku. Oh desetletniči smrti srbske slikarice Nadežde Petrovič se spominja F. Mesesnel v bografskem članku (2 sliki) Azbetove učenke in talentirane tovarišice naših impresionistov. Vojeslav Molé razpravlja v obširnem članku, katerega bo nadaljeval, stališče zapadnega Balkana v umetnosti srednjega veka. F. Stelè razčišča v »Epigrafičnih drobtinah« (6 slik) na podlagi nekaterih srednjeveških letnic in napisov vprašanje postanka fresk in pa historično osebnost stavbarja Andreja iz Loke. Zvezek prinaša še nadaljevanje Kosovih srednjeveških rokopisov ljubljanske licejske knjižnice (1 slika), poročilo o delovanju Umetnostno-zgodovinskega društva in poročilo konservatorja o Varstvu spomenikov. V kroniki je Maroltova bibliografija, slovestvene recenzije Izidorja Cankarja, pregled revij in razstav 2 sliki), nekaj nekrologov znamenitih znanstvenikov in umetnikov ter Steskin popis marmornatega tabernaklja v Vipavi (1 slika). Umetnostna topografija Kamniškega okraja, katero zaključijo dr. Stelè letos, obsega 3 tiskovne pole z množico slik. Revija, ki je dostojno zrcalo slovenskega znanstvenega dela, zasluži priznanje in naklonjenost naših izobražencev. Za nenavadno nizko naročnino nudi mnogo užitka in pouka. Naroča se pri upravi v Ljubljani, univerza.

Kraljestvo božje.

Ljubljana 1925. Pod tem naslovom je izšlo letno poročilo Apostolstva sv. Cirila in Metoda z naslednjo vsebino: 1. Pri svetem očetu. Popis privatne avdijske dne 20. aprila 1925; objavljen je nagovor sv. očeta. 2. Praznik cerkvene veseljosti. 3. Papeški vhodni zavod v Rimu. 4. Pregarjanje krščanstva v Rusiji. 5. Kongres na Velehradu. 6.

Katoličani v Rusiji. 7. Ruski begunci. Vsi članki so pisani živahno in zanimivo na podlagi prvih virov in na podlagi izvornih poročil z Vzhoda. Knjižico krasi šest slik. Kdor se hoče poučiti o verskem položaju na krščanskem Vzhodu in o delu za cerkveno zedinjenje, ne sme prezreti te zanimive knjižice. Posamezni izvodi se dobivajo v prodajalni K. T. D. (Ničman). Apostolstvo sv. Cirila in Metoda razpošilja samo več izvodov (najmanj deset) skupaj.

Jan. Kos:

Zedinjenje cerkve.

Papež sam mnogo moli za krščanski Vzhod, posebno pa za nesrečno Rusijo; vsak dan ponavlja pobožni vzdih: »Spasitelj Rossiji, spasi Rossiju! In sicer poročajo, da moli sv. oče papež ta vzdih po rusko in da je podelil temu vzdihu tudi 300 dni odpustka. Ruski narod ima veliko plemenitih duš in žlahtnih src, ki zaslužijo naše simpatije, našo pomoč v teh težkih in usodepolnih časih in našo krščansko ljubezen. Svojo krščansko ljubezen do ruskega naroda najlepši pokažemo, če molimo in delamo, da bi se spet združil s katoliško cerkvijo, ki je, kakor priznava tudi najboljši sin tega velikega naroda Vladimir Solovijev — prvosvaščeničeska (to je obdarovana z primatom.)

Omenil sem že nekaj potez in črtic, ki jih beremo na obrtazu tega velika moža, ki reže tako globoke brazde v zgodovini ruskega naroda, ki pridobiva dan na dan na vplivu in pomenu. In vsled tega so me nekateri izmed sobratov naprosili, naj bi jaz očrtal v velikih potezah tega moža, da bi imeli dovršeno sliko velikega predstavitelja zedinjenja cerkve pred seboj. Res, lepo bi to bilo! In vem, da bi mi bil marsikteri sobrat zato jako hvaležen. Da, njegovo sliko imam in jo bom v kratkem skušal reproducirati ali v tem ali v onem listu — njegova glava je podobna trpečemu Kristusu — ali v potezah in črticah očrtati njega samega, tega se ne upam, ker Rusi sami niso še izrekli o njem končne sodbe. Solovijev jim je uganka.

Njegov najboljši poznavatelj piše takole o njem: Pri pojavljanju vsakega ženjalnega, to je resnično samobitnega (samostojnega) človeka se ponavlja ena in ista tragična historija: Kaže se, da se njega ne

more prilepiti niti na eno izmed navadnih kopit, ki pride prav k eni sami lastnosti: Prosto rečeno zanj ni še besede v leksikonu. Posabno slano težko se je zdelo sodobnikom Vl. Solovijeva, ki so želeli naj velja kar hoče ga vvrstiti v eno poznano kletko; kajti on je bil zapadnik i slovanofil, liberalcec in konservativcec, asket in človek, ki je popolnoma občeval s svetom, i pravoslavcec i katolik, najučenejši doktor filozofije i črtovidec (hudičagled), ki je veroval v realnega hudiča, globok razdešnji (netukajnji) mistik — jasnovidec in vesel šalji-vec — takorekoč pajoco...

In nadaljuje njegov najboljši poznavatelj Ernest Keihel: V vsem sodobnem kulturnem svetu se komaj dobi delo večje vseobjemljajoče, bolj religiozno in bolj sezidateljno (sozidateno) kakor je filozofija Vl. Solovijeva. Pa o tem o drugi priliki.

Predvsem moram podati v prevodu njegova pisma, ki se nanašajo na delo zedinjenja.

Drugo pismo.

29. junija 1886. Wien, Goldenes Lamn.

Preosvjaščenejši Vladika!

Po mnogih nasprotstvih se mi je posrečilo na koncu priti v Avstrijo. Črez nekoliko dni se odpravljam v Zagreb, a odtod v Djakovo do videnja z Vami, kar je glavni namen mojega potovanja.

Iz pisma o Tondini k znanki moji kneginji Volkonski, sem izvedel, da je bilo pismo poslano od Vas meni vrneno. Neizmerno je bilo to meni žal, no deloma sem bil vtešen po prijemu »Okružnago Poslanija« (Pastirskega lista) — to je bilo za me velika radost. Ono je došlo do mene še v mesecu maju. V maju že je mene doseglo tudi pismo O. Tondini, ki je bilo poslano, kakor se zdi, ali januarja ali februarja.

In jaz nisem več odgovarjal, kajti pri takih čudnih poštnih razmerah se zdi dopisovanje nesmotreno.

Slava Bogu! Sedaj sem svoboden in nikalka (Dynamis kai ex usia tú ksmuó títu) sila in moč tega sveta ne spremenijo, da bi Vas ne videl in da bi ne govoril z Vami.

V prepričanju skorejšnjega svidenja ostane z najglobokejšim spoštovanjem in srčno udanostjo

Vaš Vladimir Solovijev.

Naročnina za „Zbornik“ je plačana z udnino
v znesku 25 Lir, ki naj se pošlje na „Zbo-
rovega“ blagajnika:

mons. Anton Berlot, Gorica, Via Dreossi.
